Lausunto
Asianumero: U 40/2024 vp
Päivämäärä: 6.11.2024

Pauliina Penttilä
TIO / TTU

Liikenne- ja viestintävaliokunta

U 40/2024 vp EU-US-sopimusneuvotteluista oikeudelliseen yhteistyöhön rikosasioissa liittyvästä rajat ylittävästä pääsystä sähköiseen todistusaineistoon

Liikenne- ja viestintäministeriön asiantuntijalausunto

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriön lausuntoa asiassa U 40/2024 vp valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle sopimusneuvotteluista Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välillä oikeudelliseen yhteistyöhön rikosasioissa liittyvästä rajat ylittävästä pääsystä sähköiseen todistusaineistoon (EU-US-sopimusneuvottelut). Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäministeriö yhtyy U-kirjelmässä esitettyihin valtioneuvoston kantoihin. Ministeriö kannattaa U-kirjelmässäkin esitetysti sitä, että EU pyrkii neuvottelemaan Yhdysvaltojen kanssa sopimuksen sähköisen todistusaineiston paremmasta saatavuudesta sen sijaan, että jäsenvaltiot tekisivät vastaavia sopimuksia kahdenvälisesti. Lisäksi tietyiltä osin voidaan pitää kannatettavana pyrkimystä EU:n sisäisten e-evidence-sääntelyn kanssa yhdenmukaisiin sääntöihin, sillä yhtenäinen säännöstö voisi selkeyttää palveluntarjoajia koskevia velvoitteita. Neuvotteluissa tulee kuitenkin EU:n sisäisistä säännöistä riippumatta huomioida riittävällä tarkkuudella kansallisesta perustuslaista seuraavat reunaehdot.

Perusoikeuksien osalta tulee liikenne- ja viestintäministeriön näkökulmasta kiinnittää huomiota erityisesti yksityiselämän ja luottamuksellisen viestin suojan toteutumiseen. Ministeriö korostaa kirjelmässä esitettyä kantaa, jonka mukaan neuvotteluissa pyritään sopimukseen, jossa otettaisiin huomioon erityisesti EU-sääntelyssä vahvistettu tietosuoja- ja muu perusoikeusääntely taso. Tältä osin ministeriö nostaa esiin, että sähköisen viestin liikennetiedot voivat olla myös henkilötietoja. Tietosuojaan liittyvien suojatakeiden osalta on hyvä kiinnittää huomiota myös EU:n sähköisen viestinnän tietosuojaa koskevaan sääntelyyn, ja erityisesti siihen liittyvään unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön.